

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Provinciaal Waterplan en Waterbeheerplannen Noord-Brabant 2010-2015

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

27 maart 2009 / rapportnummer 2041-65

1. INLEIDING EN LEESWIJZER

In 2009 worden alle waterplannen van het rijk, provincies, waterschappen en gemeenten (gedeeltelijk) herzien. De waterplannen geven onder andere invulling aan het waterbeleid op Europees en rijksniveau, zoals de Kaderrichtlijn Water (KRW) en het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW). De waterbeheerders in Noord-Brabant¹ hebben ervoor gekozen voor de vernieuwing van deze plannen een gezamenlijke m.e.r.-procedure te volgen. Daarmee wordt beoogd het planproces efficiënt te laten verlopen en de onderlinge samenhang tussen de plannen inzichtelijk te maken en te versterken.² Doordat er meerdere m.e.r.-procedures voor waterplannen gelijktijdig lopen adviseert de Commissie gelijktijdig in zes m.e.r.-procedures.³ De onderlinge vergelijking van de verschillende Milieueffectrapporten is voor de Commissie aanleiding om een aantal generieke conclusies en aanbevelingen in het advies op te nemen. Deze aanbevelingen hebben betrekking op de komende generatie waterplannen in het algemeen.

Leeswijzer

- In *hoofdstuk 2* is het oordeel over het MER voor de waterplannen van Noord-Brabant kort samengevat. De Commissie beperkt zich daarbij grotendeels tot toetsing aan de wettelijke vereisten.
- In *hoofdstuk 3* geeft de Commissie een toelichting op het oordeel over het MER en doet zij aanbevelingen voor het vervolg, specifiek gericht op de waterplannen van Noord-Brabant.
- *Hoofdstuk 4* bevat de bovengenoemde algemene beschouwing en aanbevelingen voor de toekomstige generatie waterplannen.

2. OORDEEL OVER HET MER

De Commissie is van mening dat de **essentiële informatie voor besluitvorming in het MER aanwezig** is. Het MER is toegankelijk geschreven en overzichtelijk en voorzien van een heldere en bondige samenvatting.

Het “basisalternatief” in het MER bestaat uit een integraal pakket van maatregelen. Het “uitwerkingsalternatief” wijkt feitelijk alleen qua fasering af van het basisalternatief en is vooral gebaseerd op haalbaarheid van maatregelen. De keuzes voor deze maatregelen zijn reeds gemaakt in (integrale) gebiedsprocessen (zie hoofdstuk 4 van dit advies). Om deze reden zijn in het MER geen

¹ De provincie Noord-Brabant gaat het Provinciaal Waterplan (WHP) vernieuwen. De Brabantse waterschappen Aa en Maas, De Dommel en Brabantse Delta gaan daarnaast hun waterbeheerplannen (WBP's) actualiseren. Het beheergebied van waterschap Rivierenland ligt slechts voor een klein deel in de provincie Noord-Brabant. Om die reden wordt het WBP van waterschap Rivierenland niet meegenomen in het plan-m.e.r. voor Noord-Brabant. Het Brabantse deel van het beheergebied van Rivierenland maakt wel onderdeel uit van het WHP en de plan-m.e.r.-onderdelen over het WHP.

² Zie bijlage 1 voor een overzicht van procedurele gegevens, betrokken documenten en de samenstelling van de Commissie. In bijlage 2 is een overzicht van ontvangen zienswijzen en adviezen opgenomen.

³ Het gaat om plan-m.e.r.-procedures ten behoeve van de volgende waterplannen:

- Waterhuishoudingsplan en waterbeheerplan Fryslân
- Provinciaal Waterplan en drie waterbeheerplannen Noord-Brabant
- Waterbeheerplan Waterschap Veluwe
- Provinciaal Waterplan en vier waterbeheerplannen Zuid-Holland
- Provinciaal Waterplan Gelderland
- Provinciaal Waterplan en twee waterbeheerplannen Limburg

andere alternatieven uitgewerkt. Het MER geeft inzicht in de kaders voor het gebiedsproces en de gehanteerde werkwijze, maar niet in de afwegingen die in het gebiedsproces zijn gemaakt en de rol die het milieubelang daarbij heeft gespeeld. Overigens merkt de Commissie op dat de gebiedsprocessen voor een belangrijk deel juist georiënteerd waren op het oplossen of voorkómen van milieuproblemen.

De effecten van de alternatieven zijn in het MER beschreven in termen van kansen en risico's op een hoog abstractieniveau. Met deze werkwijze ontstaat volgens de Commissie voor het provinciaal waterplan in het algemeen goed inzicht in de mogelijke consequenties van de te maken beleidskeuzes, maar wordt voorbij gegaan aan een gebiedsgerichte uitwerking van milieugevolgen. Voor keuzes op het niveau van de waterbeheerplannen biedt het MER weinig concrete informatie. De werkelijke effecten van de in de plannen beschreven maatregelen zijn afhankelijk van de nadere uitwerking.

3. TOELICHTING OP HET OORDEEL EN AANBEVELINGEN VOOR HET VERVOLG

3.1 Gevolgen voor natuur

De gevolgen voor natuur worden beschreven in tabel 6.1 en § 6.2.3. Specifiek voor Natura 2000-gebieden is in § 6.5 en bijlage 8 een zogenoemde voortoets opgenomen, om te beoordelen of significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden als gevolg van de waterplannen kunnen worden uitgesloten. De Commissie merkt op dat tabel 6.1, § 6.2.3, § 6.5 en bijlage 8 niet overal consistent zijn.⁴ In het MER wordt geconcludeerd dat de plannen vooral positieve gevolgen hebben voor Natura 2000-gebieden, maar dat significante gevolgen niet op voorhand uitgesloten kunnen worden. In § 6.5.1 wordt gesteld dat bij de verdere uitwerking van maatregelen rekening kan worden gehouden met de risico's voor Natura 2000-gebieden en dat "een groot deel van de mogelijke knelpunten via mitigerende maatregelen kan worden weggenomen". Deze formulering suggereert dat niet alle knelpunten kunnen worden weggenomen en dat er dus risico's voor Natura 2000-gebieden blijven bestaan.

De provincie Noord-Brabant kent een tweetal Natura 2000-gebieden die de status "sense of urgency" met betrekking tot watercondities hebben gekregen, beiden in het beheergebied van het Waterschap Brabantse Delta.⁵ Voor deze gebieden dienen de waterkwaliteit en waterkwantiteit uiterlijk in 2015, dat wil zeggen binnen de planperiode van de onderhavige waterplannen, zodanig te verbeteren dat de "sense of urgency" opgeheven kan worden. Het MER geeft informatie over de lopende maatregelen ter verbetering van de watercondities, maar toont niet aan dat daarmee de watercondities tijdig op orde zullen zijn.

⁴ Uit tabel 6.1. maakt de Commissie op dat de thema's "waterberging" en "grondwateronttrekkingen" risico's voor natuur kunnen opleveren. In § 6.2.3. worden "herstel natte natuur" en "waterberging" als risico voor natuur genoemd. Bijlage 8 suggereert dat ook "beekherstel" tot risico's voor instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden kan leiden.

⁵ Dit zijn de Natura 2000-gebieden waarvan de milieuomstandigheden op het gebied van water (grondwater-en/of oppervlaktewater, kwantiteit en/of kwaliteit) snel moeten worden aangepakt, omdat de instandhoudingsdoelstellingen voor een of meerdere habitats of soorten dermate bedreigd worden dat gevreesd wordt voor het voortbestaan van het habitat of de soort.

De Commissie constateert dat het MER strikt genomen een passende beoordeling had moeten bevatten, omdat significante gevolgen als gevolg van de waterplannen niet uitgesloten kunnen worden.⁶ Op basis van de informatie in het MER en de bijlagen acht de Commissie het echter aannemelijk dat de nadere uitwerking van maatregelen voldoende ruimte biedt om significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden te voorkomen. Bij het opstellen van de Beheerplannen Natura 2000 wordt duidelijk wat de benodigde maatregelen zijn om te voldoen aan de watercondities, die zorgen voor het opheffen van de “sense of urgency” uiterlijk in 2015. Daarbij is niet uit te sluiten dat gemaakte keuzes in de waterplannen in de planperiode (2010-2015) aanvulling behoeven c.q. heroverwogen moeten worden.

- De Commissie adviseert om in de definitieve waterplannen en bij de gebiedsuitwerking van de waterbeheerplannen extra aandacht te besteden aan de gevolgen voor Natura 2000-gebieden en zoveel mogelijk te anticiperen op de Beheerplannen Natura 2000 en op maatregelen die (mogelijk) nodig zijn om te voldoen aan de watercondities voor “sense of urgency gebieden”.

3.2 Thema's en beoordeling doelbereik en effecten

In het advies voor reikwijdte en detailniveau heeft de Commissie aanbevolen een “integrale waterstructuurvisie” (eventueel per deelgebied) te ontwikkelen, waarin beleidsuitgangspunten voor verschillende (water)thema's en op verschillende bestuursniveaus afgestemd worden. Dit biedt de mogelijkheid om (per deelgebied) dilemma's en keuzemogelijkheden voor verschillende thema's in onderlinge samenhang te beschouwen. De Commissie constateert dat alleen op beperkte schaal invulling is gegeven aan een integrale watersysteembenadering. Bovendien is bij de beschrijving van de effecten van het waterbeleid vrijwel geen gebiedsgerichte informatie gepresenteerd, terwijl het beleid (zie bijvoorbeeld de plankaarten bij het ontwerp Provinciaal Waterplan) op dat niveau voldoende concreet is.

In het MER zijn geen doelstellingen en opgaven voor de waterplannen opgenomen. Ook al omdat maatregelen niet worden afgezet tegen een referentiesituatie biedt het MER nauwelijks inzicht in de mate waarin de waterplannen een bijdrage leveren aan het behalen van doelstellingen, behalve het voldoen aan normen. In een apart document is wel getoetst aan de KRW-doelstellingen. In een bijlage bij de waterplannen wordt inzicht gegeven in de status, toestand en waterkwaliteitsdoelen (Goed Ecologisch Potentieel) van de KRW-waterlichamen in Noord-Brabant. Daarbij plaatst de Commissie de volgende kanttekeningen:

- De verwachte kwaliteit in 2015 lijkt in veel gevallen niet of nauwelijks hoger dan de inschatting van de huidige situatie. Dat impliceert dat de bijdrage van maatregelen in de waterplannen aan het behalen van de KRW-doelstellingen beperkt is.
- De onderbouwing van de fasering van maatregelen is in veel gevallen erg algemeen.

⁶ De Commissie wijst in dit kader op de handreiking bij artikel 6 van de Habitatrichtlijn, waarin staat: “Ook van sectorale plannen kan worden gesteld dat zij vallen binnen de werkingssfeer van artikel 6, lid 3, en wel om dezelfde reden: zij kunnen significante effecten hebben op een „Natura 2000”-gebied. Voorbeelden zijn plannen voor vervoersnetwerken, plannen voor het beheer van afvalstoffen en plannen inzake waterbeheer.”

- De Commissie adviseert om in het vervolgproces (de definitieve waterplannen), rekening houdend met de eisen van de KRW, specifieker in te gaan op het doelbereik van maatregelen en de eventuele fasering van maatregelen nader te motiveren.⁷

In het MER is aangegeven dat het behalen van de waterkwaliteitsdoelstellingen mede afhankelijk is van generieke maatregelen en/of maatregelen in buurprovincies (ook in Vlaanderen). Hoewel op een aantal punten wordt ingegaan op interacties tussen maatregelen, ontbreekt in het MER een beschouwing over interacties tussen bovenstroomse en benedenstroomse watersystemen.⁸

- De Commissie adviseert om in het vervolg (in de definitieve waterplannen en/of gebiedsuitwerkingen van de waterbeheerplannen), in onderlinge samenwerking tussen de verschillende waterbeheerders, specifiek aandacht te besteden aan de samenhang tussen maatregelpakketten binnen stroomgebieden.

In het plan-MER wordt nauwelijks een relatie gelegd tussen het waterbeheer en het ruimtegebruik van de ondergrond. De scores in tabel 6.1 ten aanzien van warmte koude opslag worden niet onderbouwd. Aangezien het grondwater onderdeel uitmaakt van het integrale watersysteem acht de Commissie afstemming tussen waterbeheer en het gebruik van de ondergrond van belang.

- De Commissie adviseert de (keuzes in de) definitieve waterplannen zoveel mogelijk af te stemmen met keuzes ten aanzien van de ondergrond.

4. ALGEMENE BESCHOUWING M.E.R. VOOR TOEKOMSTIGE WATERPLANNEN

4.1 Waterplannen en het omgevingsbeleid

Het waterbeleid bevindt zich in een overgangsfase van sectorale plannen naar water als integraal onderdeel van omgevingsplannen. Met de inwerkingtreding van de (nieuwe) Wet ruimtelijke ordening (Wro) en de Waterwet krijgen provinciale waterplannen de status van structuurvisie. De waterplannen geven richting aan het "blauw-groene netwerk", en leveren daarmee - als basislaag in het planningsconcept van de lagenbenadering - de onderlegger voor de provinciale structuurvisies c.q. omgevingsplannen. Dit houdt in dat de waterplannen onderdeel gaan uitmaken van een integrale benadering, waarbij de verschillende aspecten van het waterbeheer nadrukkelijk afgestemd worden met andere beleidsvelden. In de meeste gevallen gaan de huidige (provinciale) waterplannen nog vooral uit van wateropgaven voor de planperiode, die via gebiedsprocessen zijn uitgewerkt (zie § 4.2).

⁷ In andere dossiers (Luchtkwaliteitsrichtlijn, Habitatrictlijn) is gebleken dat met name motiveringseisen en onderzoeksverplichtingen de rechter aanleiding geven tot vernietiging van besluiten en niet zozeer de inhoud van het besluit zelf.

⁸ Voorbeeld: de Mark-Vliet boezem slaat uit op het Volkerak- Zoommeer. Dit meer kampt met ernstige problemen met blauwalg. Op basis van het MER kan niet beoordeeld worden in welke mate het voorkomen van afwenteling naar het Volkerak-Zoommeer meegenomen is in de gebiedsprocessen.

Voor de volgende generatie waterplannen (al of niet als onderdeel van het omgevingsplan) zal een visie op het waterbeleid- en beheer voor de lange termijn van belang zijn, aangezien:

1. de belangrijkste kaders voor het (regionale) waterbeheer (KRW, NBW, Nationaal Waterplan, Natura 2000) ook uit gaan van een lange termijn perspectief;⁹
2. ontwikkelingen als klimaatverandering en duurzame ontwikkeling op lange termijn steeds meer bepalend worden voor het waterbeheer.

De volgende beleidscyclus zou derhalve moeten beginnen met het ontwikkelen van een strategische langetermijnvisie vanuit het waterbeleid als onderdeel van het omgevingsbeleid. Daarvoor is onder andere visievorming op stroomgebiedniveau nodig, door de rijksoverheid en door provincies in samenwerking met de waterschappen en gemeenten.¹⁰ De langetermijnvisie zal tot stand moeten komen op basis van een brede afweging van belangen en doelstellingen, waaronder (inter)nationale en provinciale waterdoelstellingen. De belangenafweging maakt de interactie (kansen en knelpunten) tussen waterbeheer en andere beleidsvelden¹¹ zichtbaar. De langetermijnvisie vormt het kader voor de (thematische) gebiedsprocessen en de volgende generatie(s) waterplannen, zo mogelijk als integraal onderdeel van de omgevingsplannen.¹²

4.2 Gebiedsprocessen, waterplannen en m.e.r.

Voor de huidige generatie waterplannen is de m.e.r.-procedure gestart, nadat in de gebiedsprocessen¹³ al een belangenafweging (vaststelling van doelen en maatregelpakketten) had plaatsgevonden. Het “participatieve gebiedsproces” is een succesvolle methode gebleken om “bottom up” voor een aantal thema’s een afweging van de verschillende belangen en (bestuurlijk) draagvlak voor maatregelen te verkrijgen. Het milieubelang heeft daarin een belangrijke plek gehad: aanleiding en doel van de plannen zijn voor een belangrijk deel al georiënteerd op het oplossen of voorkómen van milieuproblemen (tegengaan overstroming, wateroverlast, watertekort, verdroging natuurgebieden e.d.).

In het MER voor de waterplannen is als gevolg van het doorlopen proces weinig ruimte overgebleven voor (integrale) visievorming en alternatievenontwikkeling en –afweging.¹⁴ Het MER beperkt zich in hoofdzaak tot de milieubeoordeling van het resultaat van de gebiedsprocessen. De rol die het milieubelang heeft gespeeld in de keuzes voor (fasering van) maatregelen is niet transpa-

⁹ De komende jaren zullen het rijk en regionale partijen voor de rijkswateren en direct daaraan gerelateerde regionale wateren ook al werken aan lange termijn visievorming in het kader van het Deltaprogramma en de EU-richtlijn overstromingsrisico’s.

¹⁰ Een gezamenlijke aanpak van provincies en waterschappen bij het opstellen van de waterplannen - zoals bij de huidige plannen voor Fryslân, Brabant, Zuid-Holland en Limburg - is daarvoor een goede basis. In een aantal gevallen bevatten de provinciale waterplannen al een aanzet voor een langetermijnvisie, vooral ingegeven vanuit de KRW.

¹¹ Zoals natuur, landbouw, wonen, werken, infrastructuur, recreatie.

¹² Vanwege het kaderstellende karakter voor gebiedsprocessen dient deze visie uiterlijk in 2012 gereed te zijn. De gebiedsprocessen volgen in 2013, ontwerpplannen in 2014 en inspraak en definitieve plannen in 2015.

¹³ Dat geldt in ieder geval voor de maatregelen die voortvloeien uit de Kaderrichtlijn Water (KRW). In de meeste gevallen hadden de waterschappen en gemeenten het voortouw in het KRW-gebiedsproces, met de provincies in een meer adviserende rol. In enkele regio’s hebben ook belangenorganisaties deelgenomen, zoals LTO en natuur- en milieuorganisaties.

¹⁴ Daarbij kan ook mee spelen dat de waterplannen op verschillende bestuursniveaus gelijktijdig moesten worden opgesteld.

rant gemaakt¹⁵. Bovendien heeft het MER weinig samenhang aangebracht tussen de verschillende aspecten van het waterbeheer en andere beleidsvelden, inclusief mogelijke synergie dan wel ongewenste afwenteling daartussen. Dit was voor een breder inzicht in de milieugevolgen wenselijk geweest, omdat de gebiedsprocessen over het algemeen thematisch van opzet waren.

De Commissie merkt op dat de in een aantal provincies gehanteerde werkwijze van gezamenlijke planvorming wel geleid heeft tot een (procesmatige) meerwaarde. Met name het gezamenlijk ontwikkelen van maatregelen, het in onderling overleg maken van keuzes en stellen van prioriteiten in de gebiedsprocessen is als waardevol ervaren. Daarmee is tevens een basis gelegd voor het opstellen van de eerder genoemde strategische langetermijnvisie. Door in de toekomst in de gebiedsprocessen de opstelling van het MER te laten “mee-lopen” kunnen de gemaakte keuzes in relatie tot het milieubelang expliciet aandacht krijgen. Het MER kan dan, naast de milieubeoordeling van het plan, ook inzicht geven in de overwegingen en alternatieven die tijdens het keuzeproces een rol hebben gespeeld (zie § 4.3).

4.3 M.e.r. voor toekomstige waterplannen

De Commissie verwacht dat m.e.r. kan helpen in het toekomstige planproces. Niet alleen voor de toetsing van het beleid achteraf, maar vooral ook in het proces van integrale planvorming. Volgens de Commissie kan m.e.r.¹⁶ vooral belangrijke meerwaarde hebben voor provinciale (water)plannen, omdat daarin keuzes worden gemaakt met mogelijk belangrijke milieugevolgen.

De genoemde langetermijnvisie bepaalt de opgaven¹⁷ en bandbreedte voor de gebiedsprocessen en de waterplannen/omgevingsplannen.¹⁸ In de gebiedsprocessen kunnen alternatieve maatregelpakketten met een verschillende focus (bijvoorbeeld vanuit natuur, klimaatbestendigheid) of fasering met elkaar worden vergeleken. M.e.r. kan in dit stadium worden ingezet om objectieve informatie te verzamelen (en te presenteren) over de milieueffecten en het doelbereik van de alternatieven in onderlinge samenhang. Inspraak en advies in dit stadium kan helpen om vroegtijdig inzicht te krijgen in de consequenties van en het draagvlak voor bepaalde keuzes. De keuzes uit de gebiedsprocessen worden in de waterplannen of omgevingsplannen verankerd. In het bijbehorende MER moeten deze keuzes worden onderbouwd vanuit het milieubelang. Voor (pakketten van) maatregelen waarvan de milieueffecten niet op voorhand duidelijk zijn kan het MER fungeren als een gevoeligheidsanalyse met het oog op de nadere uitwerking van maatregelen.

¹⁵ In de gebiedsprocessen zijn bijvoorbeeld al mogelijke maatregelen afgefallen op grond van significante schade aan bepaalde functies of een te gering positief effect.

¹⁶ M.e.r. kan daarbij ook ingericht worden als duurzame ontwikkelingsbeoordeling. Bijvoorbeeld door het toepassen van het afwegingskader dat hiervoor ontwikkeld is in de Nationale Strategie Duurzame Ontwikkeling (NSDO). De beoordeling beoogt voor elk van de cellen van de zogenaamde 3x3-matrix informatie te leveren: “People, Planet, Profit” en “Hier en nu, later en elders”. In een aantal m.e.r.-procedures voor waterplannen is al een beoordelingskader gehanteerd dat gebaseerd is op de principes van duurzame ontwikkeling.

¹⁷ De referentie voor opgaven voor de waterplannen zou een “integrale watersysteemrapportage” moeten zijn, vergelijkbaar met de bestaande KRW-karakteriseringsrapportage en regionale watersysteemrapportages.

¹⁸ In de gebiedsprocessen zou het dan niet alleen moeten gaan om de opgaven vanuit de KRW, maar ook om bijvoorbeeld waterkwantiteitsopgaven (wateroverschotten, waterberging, watertekort), de waterbodempogave, de (grond)watergerelateerde opgave voor natuur (Natura 2000, EHS), de belevingswaarde en gezondheidsaspecten.

Het MER geeft informatie over de kansen en risico's waarmee bij de verdere uitwerking rekening moet worden gehouden. Het MER geeft behalve inzicht in de milieueffecten ook inzicht in het doelbereik op de KRW-doelstellingen en watercondities voor de Natura 2000-doelen. Daarmee kan worden gesignaleerd welke knelpunten er zijn en welke (generieke) maatregelen nodig zijn. Eventuele fasering of verlaging van de doelstellingen kan op basis hiervan worden onderbouwd.

Ook al tijdens de ontwikkeling van de langetermijnvisie kan een m.e.r.-aanpak helpen bij de belangenafweging en bestuurlijke keuzes. Deze kan gebruikt worden om systematisch en objectief informatie te verzamelen en daarmee de gevolgen van te maken keuzes en de consequenties daarvan voor het vervolgproces vroegtijdig inzichtelijk te maken.

BIJLAGE 1: Projectgegevens

Initiatiefnemer: Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant en de dagelijkse besturen van Waterschap Aa en Maas, Waterschap Brabantse Delta en Waterschap De Dommel

Bevoegd gezag: Provinciale Staten van de provincie Noord-Brabant (coördinerend) en de algemene besturen van Waterschap Aa en Maas, Waterschap Brabantse Delta en Waterschap De Dommel

Besluit: vaststelling Provinciaal Waterplan en Waterbeheerplannen

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: mogelijke categorieën zijn C12.1, C18.3, C27.3, D18.4, D19.1

Activiteit: De provincie Noord-Brabant en de waterschappen Aa en Maas, Brabantse Delta en De Dommel werken gezamenlijk aan een nieuw provinciaal waterplan respectievelijk waterbeheerplannen. Deze plannen vormen het kader voor het waterbeheer in de provincie Noord-Brabant voor de komende jaren.

Betrokken documenten:

- Plan-MER Waterplan en waterbeheerplannen Provincie Noord-Brabant, Waterschap Brabantse Delta, Waterschap de Dommel en Waterschap Aa&Maas, inclusief bijlagen; 14 oktober 2008.
- Aanvulling plan-MER Provinciaal Waterplan Noord-Brabant 2010-2015; nadere analyse gebied Alm en Biesbosch; 25 februari 2009.
- Ontwerp Provinciaal Waterplan Noord-Brabant 2010-2015, inclusief bijlagen; december 2008.
- Ontwerp Provinciaal Waterplan Noord-Brabant 2010-2015, Kaderrichtlijn Water-doelstellingen en -onderbouwingen, december 2008.
- Ontwerp Waterbeheerplan Waterschap Brabantse Delta; vastgesteld 2 december 2008.
- “Krachtig Water”, Waterbeheerplan Waterschap de Dommel 2010-2015
- Ontwerp Waterbeheerplan Waterschap Aa en Maas 2010-2015; vastgesteld 21 oktober 2008.

De Commissie heeft kennis genomen van de zienswijzen en adviezen, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieumstandigheden of te onderzoeken alternatieven. Een overzicht van de zienswijzen en adviezen is opgenomen in bijlage 2.

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in: het Brabants Dagblad, 27 november 2007
aanvraag advies over reikwijdte en detailniveau: 27 november 2007
advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 22 februari 2008

kennisgeving MER in: Brabantse Dag- en weekbladen van 20 december 2008
aanvraag toetsingsadvies: 18 december 2008
ter inzage legging MER: 5 januari tot en met 16 februari 2009
toetsingsadvies uitgebracht: 27 maart 2009

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing inventariseert de Commissie eerst of er tekortkomingen zijn in het voldoen aan de (vooraf) gestelde eisen. Vervolgens beoordeelt de Commissie de ernst van de eventuele tekortkomingen. Daarbij staat de vraag centraal of de benodigde informatie aanwezig is om het milieubelang een voldoende plaats te geven bij de besluitvorming. Is dat naar haar mening niet het geval dan signaleert de Commissie dat er sprake is van een zogenoemde 'essentiële tekortkoming'. De Commissie adviseert dan dat die informatie alsnog beschikbaar komt, alvorens het besluit wordt genomen. Overige tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. Deze werkwijze impliceert dat de Commissie zich in het advies tot hoofdzaken beperkt en niet ingaat op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

ir. J.J. Bakker
dr. ir. G. Blom (voorzitter)
drs. P.J. Jongejans (secretaris)
ir. R.F. de Vries
ir. Th.G.J. Witjes

BIJLAGE 2: Lijst van zienswijzen en adviezen

1. College van B&W gemeente Gemert-Bakel, Gemert
2. Waterschap De Dommel, Boxtel
3. Brabantse Milieufederatie, Tilburg
4. Waterschap Aa en Maas, 's-Hertogenbosch
5. ZLTO afdeling Veghel Regio Oost Brabant, Keldonk
6. R.H.A. Brinkhof, Eindhoven
7. College van B&W gemeente Boxtel, Boxtel
8. Stichting "Werkgroep Behoud de Peel", Deurne
9. Waterschap Brabantse Delta, Breda
10. Evides N.V., Rotterdam
11. M.C.G. Beenackers-van Poppel
12. College van B&W gemeente Roosendaal, Roosendaal
13. Waterschap Rivierenland, Tiel
14. Brabant Water N.V., 's-Hertogenbosch
15. R.S.M. van der Mast, plaatsnaam onbekend
16. Vereniging Industrierwater, 's-Hertogenbosch
17. W.J.M. Hanenberg, Boekel
18. Gemeente Tilburg afdeling Ruimte en Economie, Tilburg
19. Dordtse kajak- en kanovereniging DAJAKS, Dordrecht
20. College van B&W gemeente Etten-Leur, Etten-Leur
21. College van B&W gemeente Maasdonk, Geffen
22. Gemeente Helmond Beheer Openbare Ruimte, Helmond
23. College van B&W gemeente Zundert, Zundert
24. College van B&W gemeente Bergen op Zoom, Bergen op Zoom
25. Maatschap Hage, Kruisland
26. J.W.M. van Gerven, Riethoven
27. G.C.A. Vos, Waspik
28. H.J.A. Machielse, Drimmelen
29. J.H.M.M. van Hoof, St. Oedenrode
30. A.C. Maas, J. van Ansem, J. Hamers, M.C.H.W. Maas en F. van Zon, Leende
31. College van B&W gemeente Woudrichem, Woudrichem
32. Landgoed Rozephoeve, Zetten
33. Sight Ruimte en Milieu, namens Landgoed Bleijendijk, Zetten
34. ZLTO Deurne, Deurne
35. Vereniging Landschapsbehoud in Prinsenbeek, Prinsenbeek
36. College van B&W gemeente Sint-Michelsgestel, Sint-Michelsgestel
37. Integraal Waterbeleid Maasbekken, Hasselt (België)
38. College van B&W gemeente Vught, Vught
39. College van B&W gemeente Goirle, Goirle
40. College van B&W gemeente Breda, Breda
41. J. Garthoff, 's-Hertogenbosch
42. Markant Natuur en Milieuvereniging, Bavel
43. J. de Hens, Eindhoven
44. W. van de Wassenberg, Berlicum
45. Achmea Rechtsbijstand, namens Wassenberg, Berlicum
46. A.H.W. Geerts, Maren Kessel
47. Y. Geboers, Dessel
48. W.H.P. van Thiel, Vught
49. B.V. Deli-HTL Tabakmij, Eindhoven
50. RIWA-Maas/Meuve, Werkendam

51. College van B&W gemeente Steenbergen, Steenbergen
52. VNO-NCW, Den Haag
53. HISWA Vereniging, Driebergen
54. Koninklijk Nederlands Watersport Verbond, Nieuwegein
55. Ministerie van Verkeer en Waterstaat, Rijkswaterstaat Noord-Brabant, 's-Hertogenbosch
56. A. Kamp, Raamsdonk
57. ZLTO afdeling Zundert-Rijsbergen, Achtmaal
58. ZLTO, namens F.A.N.M. de Bont en J.J.A.M. de Bont, Waspik
59. College van B&W gemeente Bernheze, Heesch
60. H. Frijters, Made
61. G.N. Bijnen, Galder
62. Duinwaterbedrijf Zuid-Holland, Voorburg
63. ZLTO afdeling Oosterhout, Dongen
64. ZLTO-Raad Brabant, Tilburg
65. ZLTO Bernheze, Heesch
66. H. van de Ven, Boekel
67. College van B&W gemeente Cuijk, Cuijk
68. Vereniging voor Energie, Milieu en Water (VEMW), Woerden
69. Federatie van hengelsportverenigingen Zuidwest Nederland, Drimmelen
70. W.P.I.M. Ceelen, Boxtel
71. P.W.H.M. Ceelen, Boxtel
72. West Brabantse Vogelwerkgroep, Breda
73. S. Philips, 's-Hertogenbosch
74. Nederlandse Melkveehouders Vakbond, Ingen
75. I.P.T. van Bebbber, namens IVN Oss en Landschapsbelang Maasdonk, Nuland
76. G. Claassen, Erp
77. Brabants Zeeuwse Werkgeversvereniging BZW, Tilburg
78. Treeport Zundert, Zundert

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Provinciaal Waterplan en Waterbeheerplannen Noord-Brabant 2010-2015

In 2009 worden alle waterplannen van het rijk, provincies, waterschappen en gemeenten (gedeeltelijk) herzien. De waterplannen geven onder andere invulling aan het waterbeleid op Europees en rijksniveau, zoals de Kaderrichtlijn Water en het Nationaal Bestuursakkoord Water. De waterbeheerders in Noord-Brabant hebben ervoor gekozen voor de vernieuwing van deze plannen een gezamenlijke m.e.r.-procedure te volgen. Daarmee wordt beoogd het planproces efficiënt te laten verlopen en de onderlinge samenhang tussen de plannen inzichtelijk te maken en te versterken.

ISBN: 978-90-421- 2653-4

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

w www.commissiemer.nl

